

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีที่ตั้งอยู่บริเวณคอยแง่ม ตำบลท่าสุค อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย บนพื้นที่ประมาณ 5,000 ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 2,500 ไร่ (มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2547) และจากการที่มีการตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในเขตตำบลท่าสุค อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายนั้น ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนบริเวณรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง แต่เดิมพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ต่อมาได้มีการก่อสร้างมหาวิทยาลัยขึ้นทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากพื้นที่เกษตรกรรมมาเป็นพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและการพาณิชย์กรรม เกิดเป็นชุมชนใหม่ที่มีจำนวนประชากร สิ่งก่อสร้าง ธุรกิจ การค้า ฯลฯ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมถึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้าน สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม อีกด้วย

เมื่อมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมาตั้ง ก็ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในรัศมีรอบ ๆ มหาวิทยาลัยอย่างรวดเร็วโดยที่มิได้มีการวางแผนรองรับความเจริญเติบโตของพื้นที่ไว้ล่วงหน้า การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่บริเวณรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยที่ไม่มีการวางแผนการใช้ที่ดินมาก่อนนั้น ทำให้มีการใช้ประโยชน์ของที่ดินอย่างไร้ระเบียบแบบแผน ขาดการจัดสรรระบบ สาธารณูปโภคอย่างพอเพียง บางพื้นที่ไม่มีทางเข้าออกหรือที่เรียกว่าพื้นที่ตาบอด การคมนาคม ภายในหมู่บ้านรอบ ๆ มหาวิทยาลัยไม่สะดวกเนื่องจากถนนมีขนาดเล็กและแคบเกินไปมาจนอาจ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุในการสัญจร อาคารและสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างมีความหลากหลายรูปแบบ และสีสรร ไม่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติหรือสถาปัตยกรรมแบบล้านนา ทำให้ขาดเอกลักษณ์และความงดงามของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น การขาดพื้นที่ส่วนกลางสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการ มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากเดิมที่เป็นท้องนาที่ทำการปรับถมเป็นที่ราบเพื่อปลูกสร้างอาคารบ้านเรือน ทำให้ร่องน้ำที่เคยมีถูกกลบทับไปเมื่อฝนตกทำให้น้ำ ระบายไม่ทันและเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง สร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก

การที่มีประชากรเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด เพราะมีการกระจุกตัวของที่พักอาศัยและย่านพาณิชยกรรม และมีของเสียที่เกิดจากการดำเนินชีวิตหรือขยะและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้น หากไม่มีการกำจัดอย่างถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมเช่น กลิ่นเหม็น คิวบิกขยะ เกิดมลพิษ และอาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา อีกทั้งยังทำให้ปัญหาอื่นๆ ที่ตามมาอีกเช่น ปัญหายาเสพติดและปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การขยายตัวอย่างไร้ทิศทางของพื้นที่บริเวณรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้าและการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม จะนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องนำมาตรการทางด้านผังเมืองมาช่วยในการจัดการพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของพื้นที่บริเวณนี้

การวางผังเมืองเป็นการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสาธารณะที่ช่วยในการพัฒนาพื้นที่เมืองหรือส่วนหนึ่งของเมืองขึ้นใหม่ หรือทดแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีการทำหรือทำให้ดียิ่งขึ้น โดยเน้นการพิจารณาทางด้านกายภาพในการใช้ประโยชน์ในที่ดินและโครงสร้างพื้นฐานเป็นสำคัญ ก่อให้เกิดสุขลักษณะ ความสะอาดสบาย ความเป็นระบบระเบียบ สวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือมีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ความงดงามของภูมิประเทศหรือคุณค่าทางธรรมชาติ (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2547)

การวางแนวทางการพัฒนาพื้นที่โดยมาตรการผังเมืองนั้นมุ่งที่การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการจำแนกพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีความชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งของการใช้พื้นที่อยู่อาศัยกับพื้นที่การประกอบกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการเตรียมพื้นที่รองรับการขยายตัวของประชากรให้เพียงพอในอนาคต ซึ่งจะทำให้ประชาชนและผู้ประกอบการทุกอาชีพได้รับทราบแนวทางการพัฒนาของภาครัฐได้ชัดเจน ตามกรอบแห่งกฎหมายและแนวทางการพัฒนาในอนาคตและสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง

นโยบายของรัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดให้ทุกจังหวัดดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน (พ.ศ. 2545 – 2564) ซึ่งเป็นแผนแม่บทที่กำหนดควมวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อให้ทุกส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาในทุกพื้นที่ เพื่อการ

แก้ปัญหาความเดือดร้อน และตอบสนองความต้องการของประชาชน จังหวัดเชียงรายจึงรับนโยบายมาดำเนินการโดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัดเชียงรายด้านมาตรการผังเมืองคือ “มุ่งเน้นให้จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี วางและจัดทำผังเมืองที่สมบูรณ์แบบ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน”

การใช้มาตรการด้านผังเมืองเป็นกรอบในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดดุลยภาพ สอดคล้องและมีความสัมพันธ์อย่างเหมาะสมระหว่างเมืองและชนบทเป็นการแก้ปัญหาในเขตพื้นที่เมืองและชนบทไปพร้อม ๆ กัน โดยจะกำหนดบทบาทของเมืองแต่ละเมืองอย่างชัดเจน ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของเมืองในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มาตรการการผังเมืองจะเป็นเครื่องมือทำให้จังหวัดเชียงรายก้าวไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) การนำโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนลงสู่พื้นที่ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันระหว่างพื้นที่เมืองและชนบทอย่างสมดุลไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและชุมชน มุ่งไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาเมือง โครงสร้างบริการพื้นฐาน จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ให้ทุกองค์กรและประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเมืองและชุมชน กระจายบทบาทการวางผังเมืองให้ท้องถิ่นดำเนินการ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางผังเมืองในทุกขั้นตอน บูรณาการใช้ประโยชน์ที่ดินเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน สร้างความเสมอภาคและความสำคัญกับคนทุกกลุ่มและทุกระดับ

ปัจจุบัน สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองเชียงราย ได้รับนโยบายของรัฐบาลมาดำเนินการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงซึ่งเป็นผังเมืองพื้นที่เปิดใหม่ ถึงแม้ว่าจะมีความล่าช้าไปบ้างทำให้ไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน แต่ก็ถือว่าได้ดำเนินการในช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่บริเวณนี้ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีการเติบโตและพัฒนาอีกมากในอนาคต ซึ่งการดำเนินการวางผังเมืองรวมของจังหวัดเชียงรายได้แบ่งชุมชนของจังหวัดเชียงราย ออกเป็น 4 ลำดับ โดยกำหนดให้มีบทบาทและมาตรการด้านต่าง ๆ โดยได้กำหนดบทบาทของผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไว้ คือ เป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ และศูนย์กลางการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะเป็นหน่วยงานที่สำคัญต่อการกำหนดบทบาทและความเจริญเติบโตของเมืองที่อยู่บริเวณรอบมหาวิทยาลัย

ผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบชี้แนะแนวทางในการพัฒนาดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค การบริการสาธารณะ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณแนวผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ให้สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดและอนุภาคตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานในกระบวนการวางผังเมืองนั้น ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่จะทำการวางผังในแง่ของสิทธิ เพราะจะเป็นการจำกัดหรือเป็นการลิดรอนสิทธิส่วนบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาในภาพรวมและเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้พ้นจากการใช้อำนาจของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การผังเมืองจึงนำหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ เพื่อให้มีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของประชาชน (กรวิภา วิชาชัย, 2544) ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. 2518 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 กำหนดให้ก่อนจะมีการบังคับใช้ผังเมือง จะต้องมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งมีการกำหนดกฎเกณฑ์ รายละเอียด และวิธีการไว้อย่างชัดเจน ผังเมืองที่ดีควรจะเป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนถึงรูปแบบที่จะสามารถนำไปปฏิบัติและพัฒนาเมืองให้เกิดความเป็นจริงได้ และที่สำคัญผังเมืองที่ดีจะต้องสนองตอบวัตถุประสงค์ของความต้องการของประชาชนที่อยู่ในเมืองหรือชุมชนที่ทำการวางผังนั้น ๆ ดังนั้น ผังเมืองที่ดีจึงต้องยึดถือปรัชญาสำคัญว่า “ทำโดยประชาชน และเพื่อประชาชน” การวางผังเมืองต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่ที่จะวางผังเมืองเข้ามามีส่วนร่วมและประสานความร่วมมือในการวางผังด้วย แม้จะมีการวางผังเมืองอย่างดีแต่ถ้าไม่มีการนำไปปฏิบัติให้เป็นจริงผลลัพธ์ก็มีค่าเท่ากันคือ ไม่เกิดการพัฒนาทางด้านกายภาพที่สนองตอบต่อความต้องการของส่วนรวมที่สามารถแก้ปัญหาโดยส่วนรวมของเมืองได้ (มติ ตั้งพาณิชย์, 2537)

กระบวนการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ปัจจุบันดำเนินการถึงขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางผังเมือง โดยจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางผังเมืองแล้วจำนวนหนึ่งครั้ง ซึ่งยังไม่สิ้นสุดกระบวนการวางผังเมืองรวมในขั้นตอนต่อไปประชาชนยังสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางผังเมืองได้อีกหลายขั้นตอนตามกระบวนการวางผังเมืองที่กฎหมายกำหนดไว้จนกว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อได้ประกาศในกฎกระทรวงและลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

อย่างไรก็ตาม การวางผังเมืองและการบังคับใช้กฎหมายให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของการวางผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองย่อมไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้เพียงลำพังหากภาครัฐมิได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าว

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจทำการศึกษาระบวนการวางผังเมืองรวมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในแง่ของกฎหมายและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อเป็นข้อบ่งชี้ว่าเป็นการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพหรือเอื้อต่อความสำเร็จในการวางผังเมืองมากน้อยเพียงใด ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการวางผังเมืองอย่างไร มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นสภาพความเป็นจริงของปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมือง ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองที่เหมาะสม นำไปใช้ในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 1.2.2 ศึกษากระบวนการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 1.2.3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษารั้งนี้ ดำเนินการในพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลท่าสุด ตำบลนางแล ตำบลแม่ข้าวต้ม และตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณรอบมหาวิทยาลัย

แม่ฟ้าหลวง และอยู่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีพื้นที่ประมาณ 270.16 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 168,850 ไร่

1.3.2 ขอบเขตของเนื้อหา

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ผู้ศึกษาเลือกศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารของทางราชการ และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 80 คน ที่เป็นผู้นำท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ และประชาชนผู้มีส่วนได้เสียที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1.3.2.1 บริบทของสังคมชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 1.3.2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 1.3.2.3 กระบวนการวางผังเมืองรวมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 1.3.2.4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการวางผังเมืองรวมของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 1.3.2.5 แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวมของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

1.3.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

เนื่องจากผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นผังเมืองเปิดพื้นที่ใหม่ ปัจจุบันได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการวิเคราะห์ร่างและผังร่าง ได้มีการจัดการประชุมระดมความคิดเห็นของประชาชนในการวางผังเมืองรวมไปแล้ว 1 ครั้ง ซึ่งยังไม่สิ้นสุดกระบวนการวางผังเมืองรวม ทั้งนี้เพราะยังต้องมีการดำเนินการต่อไปจนกระทั่งถึงการประกาศกฎใช้กระทรวงผังเมืองรวมและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้นจึงทำการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จนถึงขั้นตอนการจัดการประชุมระดมความคิดเห็นของประชาชนเท่านั้น โดยไม่ได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานหลังจากขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางผังเมือง

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การวางผังเมืองรวม หมายถึง การวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประกอบด้วยพื้นที่ใน 4 ตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ พื้นที่เต็มทั้งตำบลของตำบลท่าสุต และตำบลนางแล และพื้นที่บางส่วนของตำบลแม่ข้าวต้ม และตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ผังเมือง หมายถึง ผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวางแผน เสนอความคิดเห็นและความต้องการร่วมตัดสินใจกำหนดทางเลือกเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ร่วมลงมือปฏิบัติในการวางผังเมืองรวม รวมถึงการร่วมตรวจสอบและประเมินผลในการดำเนินงานวางผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง หมายถึง พื้นที่ที่มีประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประกอบด้วยพื้นที่ใน 4 ตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้แก่ ตำบลท่าสุต ตำบลนางแล ตำบลแม่ข้าวต้ม และตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ผู้นำอย่างเป็นทางการ หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการในเขต 4 ตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ ตำบลท่าสุต ตำบลนางแล ตำบลแม่ข้าวต้ม และ ตำบลริมกก ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล และสมาชิกกองกิจการบริหารส่วนตำบล

ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ หมายถึง ประชาชนที่มีบทบาทเป็นผู้นำของท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้นำอย่างเป็นทางการในเขตพื้นที่ 4 ตำบล ที่มีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับเขตมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ ตำบลท่าสุต ตำบลนางแล ตำบลแม่ข้าวต้ม และตำบลริมกก เช่น อดีตผู้นำท้องถิ่น อดีตรัฐมนตรีผู้ใหญ่ ประธานกลุ่มต่าง ๆ อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้อาวุโส หรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น

ประชาชนทั่วไป หมายถึง บุคคลทั่วไปที่มีได้เป็นผู้นำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการวางและจัดทำผังเมือง ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขต 4 ตำบล ที่มีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับกับเขตมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ ตำบลท่าสุต ตำบลนางแล ตำบลแม่ข้าวต้ม และ ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ประชากร หมายถึง ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้นำอย่างเป็นทางการ ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการและประชาชนทั่วไป ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล ที่มีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับเขตมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ ตำบลท่าสูด ตำบลนางแล ตำบลแม่ข้าวต้ม และตำบลริมกก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved